

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Vil ministeren med henvisning til artiklen ”Cheminova pumper miljøfarlige stoffer ud i et hav, der allerede er forurenet: Miljøministeriet har i årevis undladt at gribe ind”, DR.dk, den 28. april 2024, besvare følgende:

- Har ministeren haft kendskab til, at Cheminova og en række andre virksomheder i årevis har haft tilladelse til at udlede giftige kemikalier i danske havområder, hvor grænserne for, hvor meget forurening der må være i miljøet, for længst er overskredet, og har ministeren været orienteret om, at man i Miljøministeriet i stedet for at gribe ind over for virksomhederne har arbejdet for, at de kunne fortsætte deres giftige udledninger til vores havmiljø?

- Vil ”havets minister” redegøre for, hvorfor han ikke har grebet ind over for de giftige udledninger, på trods af at man i Miljøministeriet har vidst, at grænseværdierne er overskredet, og at de fortsatte udledninger til havmiljøet fører til en forringelse af tilstanden i strid med EU-lovgivningen?

- Vil ministeren sikre den nødvendige praksisændring i Miljøministeriet, således at Danmark til fulde lever op til EU-lovgivningen og vandrammedirektivet; stoppe virksomheders udledninger af miljøfremmede stoffer til vandområder, der allerede har overskredet grænseværdier for forurening; og på denne baggrund tage initiativ til, at alle virksomheder og renseanlæg får revideret miljøgodkendelse og udledningstilladelser, således at disse bringes i overensstemmelse med EU-retten?

Svar

Det er hævet over enhver tvivl, at virksomheder skal have en udledningstilladelse, hvis man skal udlede spildevand til havet.

Og det er også klart at Folketinget løbende er blevet informeret om tilstanden af vores vandmiljø og virksomhedernes udledninger. Konkret har jeg fx sendt en liste med over 26 konkrete virksomheder og deres udledninger til Folketinget i forbindelse med svar på alm del spørgsmål 31 det var sidste år. Dertil er alle virksomhedernes miljøgodkendelser offentlige, så enhver kan gå ind og læse dem.

Og hvis man skruer tiden tilbage til februar 2023, for det er jo rigtig hvad Fru Sascha Faxe nævner, det her er et emne vi har drøftet indgående igennem længere tid i Folketinget. Så februar 2023 - der var jeg selv nytiltrådt miljøminister - der var der et

samråd, måske endda i samme sal i hvert fald i Folketinget, omkring netop udledningstilladelser og miljøfarlige stoffer. Og jeg viste dengang udvalget et Danmarkskort, hvor det var markeret, hvor der er dårlig kemisk tilstand i vores kystvande. Jeg sagde dengang, og det mener jeg stadig, at vi skal have udfaset brugen af de mest problematiske stoffer.

Det er jo også sådan, at nu spørges der konkret, en minister kender selvsagt ikke det præcise indhold af alle tilladelser, der er jo i alt fra alle myndigheder flere tusinde virksomheder, der skal have tilladelser, det er ikke sådan at en minister kender det præcise indhold af alle tilladelser, men de rammer, vi i Folketinget sammen har vedtaget, siger, at miljømyndighederne gennem udledningstilladelserne skal sikre, at spildevandet ikke forurener havet. Det er miljømyndighedernes fornemmeste og primære opgave at forhindre forurening af vores miljø.

I oktober sidste år pegede Rigsrevisionen på, at Miljøstyrelsen ikke har været ajour med deres revurdering af virksomhedernes udledningstilladelser.

Jeg gjorde dengang opmærksom på, at det ikke var tilfredsstillende. Og Miljøstyrelsen lovede Rigsrevisionen, at de vil opprioritere arbejdet med at revurdere tilladelserne. Det har jeg tidligere orienteret udvalget om ved et samråd om tilsyn med

udledning af spildevand det var i november sidste år.

Miljøstyrelsen har orienteret ministeriet om, at der fortsat er betydelige udfordringer med revurderingerne, og Miljøstyrelsen har en række sagspukler på virksomhedsområdet.

Det betragter jeg som en alvorlig udfordring, også en udfordring som der skal handles på, og den handling skal ske nu.

Nogle tilladelser er tydeligvis blevet alt for gamle. Og hvad er problemet i det? Jo, hvis tilladelseerne altså udledningstilladelseerne ikke bliver opdateret efter reglerne, kan det betyde, at vi risikerer at få indført nye og opdaterede krav til udledningerne senere end ønskeligt.

Og derfor kan jeg sige i dag, at jeg vil invitere Folketingets partier til en gennemgang af sagspuklerne i Miljøstyrelsen og jeg vil også forslå, at vi der drøfter etablering af en task force med fokus på at håndtere Miljøstyrelsens udfordringer så hurtigt som overhoved muligt.

Jeg har også i forbindelse med denne sag, endnu en gang gjort det helt klart for Miljøstyrelsen, at virksomhederne ikke skal operere på nogle forældede udledningstilladelser. Det skal vi have stoppet.

Det er afgørende vigtigt, at virksomhederne har opdaterede godkendelser med krav sat efter nyeste

viden. Det er vi nødt til at hanke op i, ellers kan man jo sige at reglerne er ligegyldige, hvis man fortsætter med at have en forældet tilladelse.

[Vandrammedirektivets overholdelse]

Den sag som har kørt i DR- sagen har to hovedspørgsmål, jeg vil forsøge at fokusere på den her i resten af min besvarelse.

1. Er Miljøministeriets regler i overensstemmelse med EU-retten
2. Og om den seneste justering af vejledningerne er en opstramning.

Miljøministeriets faglige og juridiske eksperter vurderer på baggrund af dialog med Kommissionen og andre lande, at de danske regler er i overensstemmelse med EU-reguleringen og endda skrappe på visse punkter end nogle af de EU-lande, vi sammenligner os med.

Jeg har bedt ministeriet om én gang til at kontrollere, om vi kan lære noget af de andre EU-lande, omkring hvordan man kan anvende blandingszoner uden at det går ud over vandmiljøet.

Da vi fik en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet i 2023 om en konkret sag, det var om noget vejvand i Horsens området, som udvalget er bekendt med, der suspendede jeg den oprindelige vejledning og bad ministeriet sikre, at vejledningen kom til at leve op til reglerne.

Og jeg har orienteret udvalget d. 11. oktober 2023 om Miljøministeriets håndtering af den her afgørelse.

Den 29. februar i år oversendte jeg så en orientering til Miljø- og Fødevareudvalget om den nye vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og ny vejledning om spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet. Og med den orientering blev høringsnotaterne, som gengiver de høringssvar, som ministeriet har modtaget, da de reviderede vejledninger var i offentlig høring, vedlagt.

Jeg oversendte endvidere EU-kommissionens svar til Miljøministeriet om reglerne til Folketinget den 15. februar i år i forbindelse med svar på udvalgets spørgsmål alm del 175.

[De nye vejledninger er en skærpelse]

Det er miljømyndighedernes vurdering, at de nye vejledninger samlet set skærper og sikrer bedre beskyttelse af vandmiljøet. Det er udvalget allerede orienteret om og det gennemgik myndighederne for udvalget på den tekniske gennemgang i sidste uge i Miljøministeriet.

Den tidligere bagatelgrænse fjernes og der indføres som noget nyt et krav om, at myndighederne ved

beregninger skal kunne påvise, at der er sikkerhed for, at udledningen ikke vil medføre en målbar stigning i koncentrationen af stoffet i vandområdet som helhed.

Samtidig bør udledningen være mindst mulig og det bør sikres ved beregning, at miljøkvalitetskravet ikke overskrides med mere end max 5%, ved det, der hedder blandingszonens rand. Og det skal yderligere sikres, at der ikke sker en stigning i koncentration i det samlede vandområde. Det er altså et både og for renseanlæg og de virksomheder, der vil udlede deres spildevand direkte til vandmiljøet.

[Bør og skal]

I den offentlige dækning, der har været, har der været kritik af, at der i vejledningen står, at myndighederne *bør* tage højde for, at udledningen er mindst mulig og ikke, at de *skal* gøre det. Der skal ikke være tvivl om, hvad der gælder. Ministeriet vil på den baggrund ændre vejledningen, så bør bliver rettet til skal. Det vil medføre, at det af vejledningen vil fremgå, at myndighederne fremover både skal sikre at udledningen er mindst mulig og miljøkvalitetskravet overskrides med max 5% ved blandingszones rand og skal tage stilling til om udledningen vil medføre en målbar stigning i koncentrationen af stoffet i vandområdet som helhed.

Den tidligere vejledning havde altså et sæt krav, den nye vejledning siger nu, at der er to sæt krav, man skal tage stilling til som myndighed og dermed er det jo også en stramning.

[Undersøgelse i Miljøministeriet]

Derudover har jeg bedt ministeriet genbesøge vejledningerne på baggrund af den kritik, der er kommet fra eksperter, noget af det har vi lige gennemgået, det er en sag, men genbesøge resten af vejledningerne på baggrund af kritikken i offentligheden af vores eksperter, så vi kan få afdækket om der er kommet nye oplysninger, som ministeriet skal forholde sig til.

Jeg har derudover også efterfølgende bedt dem om en undersøgelse af, hvad vi kan lære af den aktuelle sag.

Derudover har der også været debat i medierne, og på de møder jeg har haft med ordførerne, den tekniske gennemgang med mere, har der været ønske fra ordførerne om en uvildig undersøgelse. Og jeg vil derfor forslå, at vi får en uvildig undersøgelse af Miljøstyrelsens manglende revurdering af FMCs (tidligere Cheminova-virksomhed) miljøgodkendelser.

[Blandingszoner]

Mulighederne for at udlægge blandingszoner følger af EU-direktivet om miljøkvalitetskrav. Vi har i Danmark sat en grænse for blandingszonens udstrækning på 350 meter.

Flere af vores nabolande arbejder med blandingszoner på op til 1000 meter. Mit udgangspunkt er, at vi slet ikke skal have blandingszoner, men når vi er nødt til at have dem, så skal vi sikre, at der er konkrete planer for at reducere dem.

[Vigtigt at overholde vandrammedirektivet]

Med den aktuelle skærpelse af vejledningen i 2024 skal man, som noget nyt kunne vise ved beregninger, at der er sikkerhed for, at udledningen ikke vil medføre en målbar stigning i koncentrationen af stoffet i vandområdet som helhed. Sammen med opretholdelsen af de relevante tidligere vejledninger, er det myndighedernes vurdering, at det er en styrkelse af beskyttelsen af vores vandmiljø.

Min holdning er også, at ministeriet har været tydelige om det svære i denne sag også overfor udvalget. De har drøftet forståelsen af direktivet med Kommissionen og undersøgt vores nabolandes lovgivning.

I svaret fra EU-kommissionen fremgår det, at Kommissionen med alle deres jurister ikke kan sige

endegyldigt om, hvorvidt diverse fortolkninger er inden for deres egne regler. Det er i sidste ende op til domstolene at vurdere det. Miljøministeriet, som rådgiver mig, har vurderet, at vejledningerne ligger indenfor de juridiske rammer. Men de siger også, at der er en procesrisiko, da der er tale om et komplekst regelsæt og i sidste ende er det op til domstolene. Det er også det, der er orienteret Folketinget om i oktober 2023.

[Det videre arbejde]

Så jeg vil i det videre arbejde fokusere på otte ting:

1. Nedsætte en Taskforce jeg har nævnt med det formål at sætte fuld speed på arbejdet med FMCs (tidligere Cheminova) og andre virksomheders revurderinger af deres miljøgodkendelser.
2. Stramme vejledningen, så der står, at myndighederne skal tage stilling til både overholdelse ved blandingszonens rand og samtidig ved beregninger kunne påvise, at der er sikkerhed for, at udledningen ikke vil medføre en målbar stigning i koncentrationen af stoffet i vandområdet som helhed.
3. Fremme udvikling og anvendelse af bedre rensningsteknologi, så vi kan sikre vores vandmiljø endnu bedre.
4. Igangsætte en undersøgelse af, hvad vi kan lære af den aktuelle sag.

5. Få en uvildig undersøgelse af Miljøstyrelsens manglende revurdering af Cheminovas miljøgodkendelser.
6. Bede Miljøstyrelsen og Århus Universitet overveje om de kan præcisere reglerne for udpegning af repræsentative målepunkter.
7. Sikre, at alle udledningstilladelser med blandingszoner har vilkår om at mindske udstrækningen af zonerne i fremtiden, samt at der bliver større fokus på opfølgning på vilkårene.
8. I forhandlingerne om havnaturfonden have fokus på, hvordan vi sikre god tilstand i havmiljøet.

Og jeg kan sige, at jeg vil invitere folketingets partier til at deltage i arbejdet med at få ryddet op i det her – så vi sammen kan mindske udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til vores havmiljø.